

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2646

Vragen van het lid **Van der Plas** (BBB) aan de Ministers voor Natuur en Stikstof en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over «*emissies naar lucht uit de landbouw berekend met NEMA voor 1990–2019*» van *Bruggen et al* en de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant inzake emissie arme stallen van 8 april 2022 (ingezonden 21 april 2022).

Mededeling van Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof) (ontvangen 10 mei 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het rapport «Emissies naar lucht uit de landbouw berekend, 1990–2019. Berekeningen met het model NEMA»?¹

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat dit rapport c.q. de berekeningen en resultaten van dit rapport worden gebruikt voor rapportage naar de Europese Commissie inzake de richtlijn National Emission Ceilings (NEC), als basis van beleidsevaluaties en emissieramingen van het Planbureau voor de Leefomgeving, het neerschalen van emissies naar lokaal niveau van depositieberekeningen en verkenningen van de effectiviteit van maatregelen om ammoniakemissies te beperken?²

Vraag 3

Zijn er nog andere zaken waarvoor dit rapport wordt gebruikt?

Vraag 4

Zijn dit rapport en de database die uit deze berekeningen voortvloeit gebruikt voor de zogenaamde ammoniaklijst Top 100, die onlangs is gepubliceerd in antwoord op eerdere schriftelijke vragen van het lid Bromet?³

Vraag 5

Worden de resultaten en berekeningen zoals vermeld in dit rapport ook gebruikt voor AERIUS?

¹ WUR WOT-technical report 178, juni 2020, «Emissies naar lucht uit de landbouw berekend, 1990–2019. Berekeningen met het model NEMA»

² WUR WOT-technical report 178, juni 2020, «Emissies naar lucht uit de landbouw berekend, 1990–2019. Berekeningen met het model NEMA», p. 17

³ 2022D15752

Vraag 6

Bent u ermee bekend dat «de ammoniakemissie voor emissiearme melkveestallen met een correctiefactor voor werking in de praktijk gelijk is gesteld aan de factor van de reguliere melkveestal»?⁴

Vraag 7

Deelt u de mening dat hier feitelijk staat dat de emissiearme stalvloeren niets doen aan emissiereductie? Zo ja, waarom heeft u dan de emissiearme stallen waarover het gaat niet onmiddellijk on hold gezet op de zogenaamde RAV-lijst na het verschijnen van dit rapport?

Vraag 8

Waarom worden deze stalvloeren nog steeds als een van de weinige opties op de RAV lijst opgelegd aan melkveehouders, gelet op het feit dat dit rapport uit 2021 stamt?

Vraag 9

Bent u ermee bekend dat sinds dit rapport uitkwam er een onderzoek van de WUR en een onderzoek van Stichting AgriFacts (STAF) is uitgekomen waaruit zelfs bleek dat traditionele roostervloeren het soms beter deden dan emissiearme vloeren? Zo ja, welke actie heeft u daarop ondernomen?^{5 6}

Vraag 10

Deelt u de mening dat gezien de uitkomst van de onderzoeken van STAF en WUR managementmaatregelen bij traditionele roostervloeren ook als emissiereducerend gezien kunnen worden?

Vraag 11

Kunt u uitleggen waarom in het rapport alle huisvesting van melkvee nu op traditionele systemen zijn gezet terwijl er ook systemen zijn die wel werken?

Vraag 12

Bent u bekend met de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 8 april 2022 inzake emissiearme stallen? Zo ja, welke conclusie trekt u uit deze uitspraak?⁷

Vraag 13

Deelt u de mening dat deze uitspraak, in samenhang met de resultaten voor emissiearme melkveestallen, de huidige RAV-lijst onhoudbaar maakt?

Vraag 14

Welke mogelijkheden ziet u om nog te werken met de huidige RAV-lijst?

Vraag 15

Deelt u de mening dat het real-time meten een oplossing kan zijn voor alle gesignaleerde knelpunten?

Vraag 16

Deelt u de mening dat de combinatie van de resultaten van het Nationaal Emissiemodel voor Ammoniak (NEMA) en de uitspraak van de rechter maken dat het beleid in de provincie Noord-Brabant juridisch onhoudbaar wordt?

Vraag 17

Deelt u de mening dat er door het blijven opleggen van de emissiearme vloeren aan melkveehouders na bekendmaking van het NEMA-rapport laakbaar is gehandeld door de overheid?

⁴ WUR WOt-technical report 178, juni 2020, «Emissies naar lucht uit de landbouw berekend, 1990–2019. Berekeningen met het model NEMA», p. 27

⁵ Wageningen Livestock Research, 2021, «Monitoring van methaan-, ammoniak-, en lachgasemissies uit melkveestallen: Praktijkmetingen in de periode oktober 2018-februari 2020»

⁶ Stichting AgriFacts, september 2020, «Emissiearme vloeren overtuigen niet in praktijk»

⁷ Uitspraak rechtbank Oost-Brabant, 8 april 2022, zaaknummer 20/2665

Vraag 18

Zijn de bevindingen uit het NEMA-rapport de daadwerkelijke reden voor uitspraken die gedaan zijn afgelopen jaar omtrent de inzet van innovatie, zoals de uitspraak van Minister Staghouwer «innovatie is niet de heilige graal» tijdens het hoofdlijnen debat van LNV op 12 april jl.?

Vraag 19

Bent u ermee bekend dat er al lange tijd kritiek is vanuit de landbouwsector op de totstandkoming van de RAV-lijst?

Vraag 20

Bent u ermee bekend dat veel kleine innovatieve ondernemers klagen omdat zij niet op de RAV-lijst kunnen komen omdat dit te duur en te arbeidsintensief is? Zo ja, onderkent u dat de RAV-lijst op deze wijze innovatie niet stimuleert?

Vraag 21

Deelt u de mening dat een ander systeem van erkenning van innovaties, bijvoorbeeld met veel meer praktijkmetingen, innovatie veel meer kan stimuleren?

Vraag 22

Hoelang is al bekend dat er vanwege het ontbreken van gegevens over afgevoerd spuiwater niets gezegd kan worden over de werking van luchtwassers en welke stappen zijn ondernomen om alsnog gegevens van afgevoerd spuiwater boven tafel te krijgen?⁸

Vraag 23

Deelt u de mening dat het logisch is dat de afgevangen ammoniak zich in het spuiwater bevindt, daar dit de functie en bedoeling is van een luchtwasser? Zo ja, deelt u dan ook de mening dat vanaf het moment dat deze luchtwassers werden toegevoegd aan de RAV-lijst, de registratie van spuiwater geregeld had moeten worden?

Vraag 24

Deelt u de mening dat de sector nu de dupe is van het niet registreren doordat de afvang van ammoniak niet wordt meegeteld?

Vraag 25

Wat zijn de gevolgen voor de nationale uitstootcijfers van deze tekortkoming en welke gevolgen heeft dat voor de rapportage naar de Europese Commissie?

Vraag 26

Hoe rijmt u de onzekerheidsmarge die in het NEMA-rapport wordt genoemd (minimaal 20% (stallen) en maximaal 56% (beweiding)) met verregaande maatregelen als opkoop onder dwang?

Mededeling

De vragen van het lid Van der Plas (BBB) over «emissies naar lucht uit de landbouw berekend met NEMA voor 1990–2019» van Van Bruggen e.a. en de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant inzake emissiearme stallen van 8 april 2022 (kenmerk 2022Z08130) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord, omdat er meer tijd nodig is voor interdepartementale afstemming.

Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.

---

⁸ WUR WOt-technical report 178, juni 2020, «Emissies naar lucht uit de landbouw berekend, 1990–2019. Berekeningen met het model NEMA», p. 27